

LATVIJA - MŪSU ZEME KLUSUMĀ

 ILZE KOPMANE

Utā – kā katru rudenī, šogad atkal Pasaules Nedzīrdīgo diena pulcēja vienkopus mūsu ļaudis turpat kur iepriekšējos gados – Rīgas Kongresu namā. Un atkal sanāca, sabrauca, salidoja ap 1000 apmeklētāju lielajam koncertuzvedumam „Latvija – mūsu zeme klusumā” 28. septembrī.

Atklājot šo pasākumu, LNS prezidents **Arnolds Pavlins** atzīmēja, ka tas notiek ES finansētā projekta „Mūsu iespējas – mūsu nākotne” ietvaros un noslēdz plašu kultūras notikumu norisi 2008. gadā. Tos ievadīja sadziedāšanās svētki „Melodziesmai – 35” kultūras centrā „Rītausma” ziemā, kam pavasarī sekoja plašs kultūras forums ar starpetnisku tematiku Daugavpilī maijā, pēc tam vasaras ieskaņā 12. mākslinieciskās pašdarbības festivāls Smiltenē. Ir prieks un gandarījums, ka šeit sanācis tik daudz ļaužu. Tas ir apliecinājums, ka mūsu darbs ir vajadzīgs. Paldies visiem un vārds – viesiem, Lietuvas pašdarbniekiem no Panevēžas, tā savu uzrunu beidza prezidents.

KO RĀDĪJA VIESI

Panevēžas grupa divdesmit cilvēku sastāvā bija sagatavojuusi izbraukuma programmu apmēram stundas garumā tradicionālā stilā.

Tajā bija ietverti klasiskie priekšnesumi – gan lielkās grupās, gan pāros izpildītas melodziesmas kombinācijā ar dejām, klaunādes

priekšnesumiem un pat ainām ar baleta elementiem. Tā kā lietuviešu valoda (arī zīmju) publikai bija ne saprotama, tad iejusties melodziesmu saturā tikai pēc mīmikas un kustībām bija grūti.

Ar klauniem bija vieglāk saprasties – viņi, kā jau parasts, centās savās izdarībās iesaistīt zāli, un tas raisīja tuvāku emocionālu kontaktu. Deju uzvedumi bija rūpīgi iestudēti, vizuāli skaisti noformēti un izpelnījās skatītāju atzinību. Jāatzīmē, ka tajos bija iesaistīti dažāda gadugājuma dejotāji, no kuriem dažlabu varētu uzslavēt par drosmi un uzņēmību stāties publikas priekšā.

Cik varēja spriest, pašdarbnieku sastāvs bija arī integrējošs – nedzīrdīgi un dzīrdīgi, kas piešķīra īpašu akcentu deju pārim ar horeogrāfisku ievirzi.

Skaņītāji, vērtējot šīs koncerta daļas norisi, atzīmēja, ka turpmāk būtu vēlams sniegt īsu informāciju, priekšnesumu piesakot un pastāstot par tā saturu, un katrreiz Nedzīrdīgo dienā uzaicināt arī citzemju pašdarbniekus.

Tālāk 8. lpp. ➔



Lietuviešu dzīves ainiņas

Foto: I. Kopmane

KO DOMĀ, KĀ VĒRTĒ SKATĪTĀJI



MARTA
VALAINE

Nedzīrdīgo dienu apmeklēju katru gadu, šoreiz cilvēku tur bija pie tūkstoša un man bija prieks satikties, pārrunāt dzīvi ar sennerdētiem draugiem. Koncertu šoreiz noskaņojos no sākuma līdz galam, tāpēc varu vērtēt. Man ļoti patika, kā uzstājas „Alias” grupa ar īpašām kustībām. Arī Jūrmalas koledža un lietuviešu koncerts man palicis atmiņā. Viss bija brīnišķīgi un skaisti.

MAIGA UN JURIS ELBROTI



Katru gadu mēs apmeklējam šo koncertu, tāpēc esam atkal. Tā ir iespēja noskaņoties, novērtēt, parunāt ar draugiem un iepazīties. Šī gada koncerts mums ļoti patika. It īpaši Raiņa skolas grupa „Satiku brālīti”, vienkārši ideāli. Kā arī patika valmieriešu „Pugačovas un Galkina šovs”, profesionāli izpildīts. Gribētu, lai ik gadu arī turpmāk notiek mūsu pašdarbnieku koncerti, lai tie ir vēl labāki. Lai jaunieši vairāk iesaistīs!



JUZEIFA

Godīgi sakot, es te esmu pirmo reizi savā mūžā. Un man bija prieks redzēt, kā uzstājas gan jauni, gan vecāki pašdarbnieki. Visu noskaņīties nespēju, jo tur satiku savus draugus, pazītas, – bija prieks par dzīvi parunāt. ļoti labs bija tulku koris, kas skaidri parādīja zīmēs, par ko dzied. Bet lietuviešu uzstāšanās laikā bija grūti saprast dziesmu tekstus – zīmes ir atšķirīgas.

Latvija - mūsu zeme...
Sākumu lasiet 7. lpp.

PAŠU DEVUMS - SIRDIJ TUVĀKS

Tā atzina lielākā daļa koncerta vērotāju, kuri zālē pavadīja vairāk nekā trīs stundas. Iespējams tāpēc, ka viss bija skaidri saprotams un zīmēs saredzams.

Šo koncerta daļu atklāja **liepājnieki** ar savu patriotisko iznācienu „*Uz priekšu, Kurzeme*”. Tautiskais stils viņiem pieslīpēts – raits dejū solis, tam piemeklēta melodija un zīmēs izpildītais teksts, kā arī nacionālie tērpi. Tas kopā radīja svinīgo noskaņu, atbilstošu viņu nobeiguma vārdiem – mīlestības apliecinājumam savai pilsētai, novadam, Latvijai. (*Patīkami bija vēlāk vērot arī liepājnieku uzvedumu „Sasala jūriņa...”*)

Un tad jau viss tālāk raiti – pēc programmas! Daļa no priekšnesumiem jau bija vērota iepriekšējos festivālos Daugavpilī, Smiltenē, tomēr bija arī jaunumi – jauni kolektīvi, jaunas sejas un viņu izpausmes nedzīrīgo pašdarbības mākslā, arī integrējoties dzīrīgiem un nedzīrīgiem vienotā uzvedumā.

Skatītāju simpātijas izpelnījās **Raiņa skolas uzvedumi „Kam klusē, brālīti?”** un „*Argredzenītu*” (režisore Inese Immure), kas bija nedaudz pārveidoti no Dziesmu svētkos izpildītajām dziesmām, kur lielā kopkora vidū zīmēs dziedāja nedzīrīgie jaunieši. Tāds neparastā stingru kustību manierē veidots, kopā ar dzīrīgiem audzēķniem izdziedāts un soļos izrībināts filozofiski ievirzīts teksts.

Izrādās, patīk! Publīka acīmredzami noilgojusies pēc pārmaiņām tradicionālajā, daudzus gadus skatītā priekšnesumu stilā.

Reizi gadā dzīvu dzirksteli skatītāju sirdīs iemet **apvienotais tulku koris** – katrs zīmēs

izdzied kopīgo dziesmu savādāk, bet kopā veido saliedētas komandas tēlu: mēs nākam pie jums, mēs palīdzēsim, mēs vienmēr blakus, mēs – kopā ar jums. Man, šo kori vērojot, vienmēr notrīs sirds, kad izskan: *Ieklausies vēlreiz klusumā, tu vari dzirdēt tik un tā, jo vārdi neizteic neko...*

Priecēja tas, ka pirmoreiz kopkoncertā piedalījās **Jūrmalas RRC koledžas** audzēkņi (*Sociālās integrācijas valsts aģentūra*). Viņu melodeklamācija „*Dzimtā valoda*” radīja tādu cerīgu iespaidu, ka šajā mācību iestādē nedzīrīgo mākslinieciskai pašdarbībai ir iespējas attīstīties un turpmāk arī iekļauties citos pasākumos.

Savukārt **Alsviķu profesionālā skola** (iekļaujot Alūksnes grupu) vēlreiz to apliecināja, kārtējo reizi sekmīgi uzstājoties lielā grupā kopā ar dzīrīgiem jauniešiem. Tāda gaiša sajūta, viņus vērojot!

Ar baudu skatītāji izsmējās līdzi „*Emīlanedarbiem*”, kas samēģināti **KC „Rītausma”** sienās (režisore Dz. Kukša), par „*Rāceni*”, kura izvilkšanu no zemes mūsdienīgi atrisināja **daugavpilieši**. Jāteic, viņu pieņemtais „*Skaistuma etalons*” droši mazināja ne vienas vien skatītājas mazvērtības kompleksu zālē. To pašu var teikt arī par **rēzekniešu „Lambadu”** un nu jau slaveno „*Allas Pugačovas šovu no Valmieras*”.

Vairāk padomāt aicināja liriskās melodziesmas „*Rasa*” (**Daugavpils**), „*Ripoja akmens*” (**Liepāja**) un arī – rītausmiešu izdejotā aktuālā tēma par laimes meklēšanu tālās zemēs.

Lai man piedod šeit nenosauktie nedzīrīgo tautas mākslas pārstāvji. Visi jūs bijāt lieli, lieli malači – pirmkārt, ar savu uzdrīkstēšanos, ar izvēli par labu kultūrai, kad ir vēl daudz citu vilinājumu un vienkārši – var taču nedarīt neko.

Paldies visiem un – uz tikšanos citā reizē! ▲

Ko domā, kā vērtē...
Sākumu lasiet 7. lpp.



INGA MAURIŅA

Viss, ko redzēju, man likās interesants. Sevišķi koncerta otrā daļa, kur uzstājās latvieši. Esmu sajūsmā par mūsu aktieriem, dziedātājiem, dejotājiem, kaut arī vajadzētu dažiem nedaudz mainīties kaut ko modernāku, jo mazliet izskatās „novecojuši” priekšnesumi. Kaut ko aizraujošāku jāgatavo. Piemēram, kā uzstājās rainieši – nu pa pirmo!



IEVA VALDMĀNE

Nāku uz Koncertu gresu namu katrai gadu. Interesanti, un tas ir labi, ka LNS sāk sadarbīties ar citām valstīm, lai varētu mums parādīt ārzemju priekšnesumus. Tā mēs varam salīdzināt. Godīgi? Lietuvas priekšnesums man nepatika, garlaicīgs! Nevar pat salīdzināt ar čehu pašdarbniekiem, kā viņi uzstājās pagājušajā gadā – to nevar aizmirst. Bet es nenožēloju, ka atnācu, jo prieks ir satikt savus draugus, paziņas, pārrunāt, kas kurā dzīvē noticis, iepazīties ar jauniem cilvēkiem utt.



GITA UN ULDIS STUPĀNI

Pirmais daļu vispār nenoskatījāmies līdz galam, nesaprātām, par ko dzied. Patika sākums... šķita interesants. Liekas, ka arī mūsu – latviešu programmā vajadzēja kaut ko mainīt, kaut ko jaunu, bet tas arī prasa naudu, lai dabūtu labu režisori. Loti patika jaunieši no Raiņa vakarskolas ar baltām blūzēm, džinsu biksēs, savdabīgā ritmā, kustībās – trūkst vārdu, lai pateiktu savas izjūtas. Kā arī Emīla nedarbi no Rītausmas jauki. Mazajai Sārai patika klauns, kuru parādīja latvieši. Tērpi – skaisti, bet jēgas nekādas. Nevar saprast, par ko viņi runā, ko tēlo. Tāds bija ne tikai mans viedoklis.

FOTOREPORTĀŽA: NEDZIRDĪGO DIENĀ

Skatītāji godina koncerta dalībniekus



Rainieši iekaro publiku



Emīla ģimene skatuvi



Paldies visiem jums! Uz redzēšanos nākamgad!

Pirmoreiz – SIC audzēkņi!



Tulkus iznācieni



“Rītausmas” militārie dejotāji



Foto: V. Krauklis